

Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Oniti ba we a kpenniti kutenku yandú

Yetanfɔtɛ yie yie mɛ

Ti ɔo kenye ke tú ɔee te ke sɔkesɔke yi bo ke kutenku naati tipiiti timɔũ, ɔe tú omɔũ yi ɔo nke ɔi otɔu muwɛrimu ɔo kperɛ yĩnke,

Ti ɔo kenyɛ ke tú isɔke ʒʒ nyo di peite koo mɔũ wee wɛntɛ ke ndo bee ite koo wuu, ke yɛ ti bo yĩme ke nkari ke ɔe tinaati ke ti naa tiɔɔti, ke ba nde ti mɛ mba yo mɛsemme, oniti ti ɔe ɔmanti, ɔee tú kete,

Ti ɔo kenyɛ ke tú oniti ne oniti ɔme, ti tũ mbo nde mu titɔbe, ociĩri nde okperi ko okperi ɔe ociĩri, ke yɛ ɔemɔsikaandɛ kɔ nde cooti yĩnke,

Ti ɔo kenyɛ ke tú initi wuɔ nyimɔu ɔo kenkàri ke naati keyɛ itɔbe kpei,

Ti ɔo kenyɛ ke tú initi wuɔ kutenku yandú ɔeneni ɔipatri keparku ɔi myɛɛke ne oniti ba we, kó ɔiyetri ke tú oniti pokua oniti ɔɔua, mɔũ yi cãã nne otɔu; ke ɔee te ke iwuɔ nyimɔũ ɔo nkewɛnne ke mpĩ kebeu ne ɔe bo naatime tipiiti timɔũ,

Ti ɔo kenyɛ ke tú yeheke ye mɔũ ye kari kewɛnne mu kutenku yandú ko ɔitĩnni kɔbe ketú ti ɔo ke nde menke weti ɔee cɛnke tukune oniti kó mufommu ne o borime,

Ti ɔo kenyɛ ke tú ti bo wɛnne mɛ dinnu maɔimaa ɔee tukune oniti kó mufommu byeeke ɔee bo nte ke ti baa yete kuce,

Iwuɔ nyimɔũ kó ɔitinni ɔidyɛɛɛɛ piɛɛku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yanda tu:

Iboti imɔũ ne itensaake imɔũ ɔo nkewɛnne ɔinuu kepĩ ndipatri ɔii ko tinaanti ne i yemme kepã itɔbe itye nde yĩnke ke nyɛ ɔee túme oniti ko mufommu yeheke yemɔũ ɔwɔme; oniti ba we, a cɛnke bo ɔil hei, a ɔo nke ti nyɛ ke ti kpenni.

ɔitanfɔtri 1

Oniti ti pei nde omɔũ yi kpaatri otɔu, ke yɛ oniti ba we, o yi ɔo nne fehɔfe; o mɔkemu mɛcii kehã mɛyemme. Ti tú ne ɔo kenvari ti tɔbe mbe ke yie mii ba nkɔu ko otɔu ɔau.

ɔitanfɔtri 2

Oniti ba we: oniti sɔua, o peia oniti sɔua, oniti pokua, a cɛnke tú wee boti, a feu tekote ɔibo ndaa, a ɔu nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ ɔwee peɔitik boti cɛn kaa, a kari ke yũmpuraa, a ɔo nfɛdawanfe nfeɛ, a tú kuhɔuku nkua, ɔe yi ɔo ɔomɔũ bo ɔa ciite a kperɛ yĩnke.

Ke wɛtike, ba kaa hei túɔi ke domme, omɔũ yi ɔo ke nda kɔɔnne ke ɔmanti o bo ɔa byɛɛti a yienni mɛɛ kpei noyɛɛ nyoo cyɛɛ.

Ditanfõtri 3

Oniti ba we, a niti tɔu yi ɔo nke ɔaa kakii ke ɣmanti o bo ɔa tanneme kufõtitenniku.

Ditanfõtri 4

Omoũ yi ɔo nkeɔɔ otɔu kuɔaaku ke ɣo senni; oniti me nyi moke muwẽrimu o bo fiteme otɔu koo naa nku ɔaaku.

Ditanfõtri 5

Omoũ yi ɔo mbe ɣo ɔuku sõntike fepaãpyefe tẽme, ɣo me nyi ɔo nke nfeuri kukpetinkú kõmme ke cĩrme.

Ditanfõtri 6

Oniti, a cẽnke bo kee byeeke a ɔo kenyẽ ɔee ci ne ɔee yi ci koomoũ ba ɔa soute.

Ditanfõtri 7

Ɔikotinu u tú timoũ kó kuɔɔpiku nku. Okoti, ɔebire, onitiɔou onitipoku, okpaati, ociiri kuhɔuku, ba wuo, ɔikotinu u ɔii o kãnke.

Ditanfõtri 8

Koomoũ sente ɔikotinu u ke ɔaa wẽnte, a baa yĩ hũti hũti; a bo o tɔ tibeenti nti ke ɔe kó tinaantii ke nkú.

Ditanfõtri 9

Be baa na ke sõnte kepĩ ɣomɔu ko o kpetine yoo ko o ɔenne ɔiheĩ.

Ditanfõtri 10

Oniti ba we, ke be ɔaa yu tibeenti yoo be ɔa pĩ nne timati, ɔibeentĩnni kɔbe ɔo nke ɔaa bekemu ke ya ɔeɔomme ke ne na ke tikwuɔ.

Ditanfõtri 11

1. Ke be tú omoũ caare ke mu nyi o bekenne keya ke moommwoõ ɣme yoo siyaabisi nsi o tu mmu yi yẽ timati tibeenti ti bo tibatẽ.

2. Oniti kaa caare ɔemare ke sɔ nke ɔikotinnu kó ɔipatri yi tú ɔe ci, a yi ɔo nketa ɔitou; ke ɔe me mbaa sã mbe ɔo nkeyetoo keywoõ ɣa to ɔeyĩnke be ɔɔke baa tɔnte.

Ditanfõtri 12

Omoũ yi ɔo nketa we yi te tiinaan ti myeẽke, keyẽ, ɔe ɔõ me nyĩ kaa wẽnte otɔu ke ɔe yaa naa nne ɔikpanni. Ɔikotipatri me nnaa mmu kekpa ndeyĩnke ke ɔe you.

Ditanfõtri 13

1. Oniti ba we, a bo na keyite ke ncenti a yemme ɔome kaa pẽensiri ɔii hei a kàri.

2. Kaa me nyite kekote kee byeeke, ba diiheĩ kece, nkedee a bo na kekonnimu na cyee, a do diimnni.

Ditanfõtri 14

1. Ke be daa do meyei ke daa harine ba a yi moke difõtõ a bo na keyite kekote kesore a me ndo diiheĩ; de kó diiheĩ kobe me nyi do nke daa beti.

2. Be me ne yi yẽ kaa yeke ke be da kwuo nne tipiiti timõ, be nda wuo kaa doori a dome.

Ditanfõtri 15

1. Fõ ñoniti, a ba nfou ke bo ke yi yẽ a boti tuku.

2. Omõ yi do nke yetene sõntike ñotou o ko kuboti tuku; ke weeme nne do ne omaa o bo namu ke naanne kuboti teku.

Ditanfõtri 16

1. Oniti, kaa cẽnke baa nkedee, a bo na kepwoke yoo a yenke a me ndowe ke di hãne tacyeẽte. Oniti ne o poku, omõ yi do kensei otou fenonfe ke nkemmune di bo yate diiyie ke nsa ke diborime yi maa.

2. Onitidou ne oniti poku ke be ti nake ti kwuo otou mou tenke yi do ke nkoo ke firi becwooke kefi ke de fi.

3. Ne yaaro tacyeẽte tee baa kóti ke tacyeẽte yi bo kunaamunku yi bo kuboti me nyi bo.

Ditanfõtri 17

1. Oniti ba we, a bo amma ndaa, di sũmaa, omou yi do nke nkoonne otou o kpere yĩnke.

2. Omõ yi do nke sõnte kefeete otou kpere ne muwẽrmu.

Ditanfõtri 18

Oniti ba we, omõ yi do nke nda koonne a yemme me ñãti kpei; omõ ba nda koonne a dõumme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi dõumme kuyie maku ame nyi feume mutaã mamu kpei kaa do ketike, a bo youmu kuyiendõummu maku kó meborime ke twote meteme; a bo amaa ndaa, di sũmaa, dikõmbõõti yi do nke ndwo di bo ndõumme dikó kuyie didõku yoo di ndaku mekwuo ndi bõke kepaã nsikoo becirbe, ke haa dokó yebaa nke twonko itye ndibi, ba oniti kaa bó kee byeeke.

Ditanfõtri 19

Ba we, kaa yemme hãti a bo na ke ti beimmu omou me mba na ke daa kokene tiyĩnke; ba we, a bo na kebeke a doiti na ninte kee byeeke, ke ti two na me ndowe ne a ninte tii naanti kó kuboti.

Ditanfõtri 20

1. Oniti ba we, a bo namu kewẽnne ketiinne a kobe a me ndobe ke di nake di kpeti; a bo namu ke mbo ditinni a me ndori myeẽke, dindi yemme cẽnke ba na tiyeyiti, di cẽnke ba ndori meyei.

2. Omõ yi do nke tanne otou ditĩn ni mari myeẽke ne muwẽrimu koo yemme yi didõ.

Ditanfõtri 21

1. Oniti ba we, a dɔ nke ndakemu a hei kó mufommu byeeke kó tinaanti ba kaa yi ha ditiñni dīi tɔ kutenku dīmyeēke; a dɔ ke ntee n nēmu bēē pī nne dīmōū dī kó dīyetri.
2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kɔbe cēnke dāa dēite, kēmpī ŋa hei bo ncenti mēē boti ke dē nsie mutōmmu yīnke.
3. Bekpaatibe dɔ ke ndɔɔri siheikembii dɔ mēē borime dīhei myeeke; yēpate yēē tu ndo nke nii cōd weti weti ba bɔkebɔke ba mbo, ke na keceete ditiñni kotri kekanne dīpanni. Dekó mupaticōrimu mōnni, omɔu yi dɔ ke nkɔɔnne otɔu ke fiinko o yemme, keyē dīhei kó meborime yi tú omɔumaa kōmme, omōūkoo ŋmēēte me nyi tú otōū kou.

Ditanfõtri 22

Oniti ba we, fō teheikembite a tēnke yi dɔ kēwēte ke nsenni ŋacyee; tidawanti yi kpa a nne dɔ nke yetoo kēwɔte a kpere kēpete itye nyii bo nte kaa na kēnye dēē ci ne dēē yici; dēmōū mēmmē dēē bo nte kaa naa ŋoniti keye a fēi yēkeke tū ndo nke ntee nyetɔbe dēdēbyeeke. Oniti, kaa me nyi cote be cō yi ndaa too titɔuti.

Ditanfõtri 23

1. Ba we, a dɔ nke mmɔke mutōmmu ŋa pimmu, ke waa ŋa dɔmu ke mpī ke dē dāa naati; omɔu tu nyi do nke nkpa mutōmmu.
2. Bēē pī mmutōmmu mamumaa ke bekuute ma, be tōnfeinti dɔ nke mmamu.
3. Wee cēnke pīmmu mamu, o dɔ nke cu o kōnyonku; keyē dēē bo nteme koo na ke nfou ne o cyēēte kɔbe ke ba ŋaari.
4. Ba we, kaa dɔ a bo namu kēwēnnene betōmpitibe tɔbe ke dī hānne yentōntire ke ŋmē ndinuu kēfeete dīmaa.

Ditanfõtri 24

Oniti ba we, a dɔ nke nii cute mutōmmu kehompē kekɔte tikwēiti; a yi dɔ nke nii mpi mutōmmu kukpetinku tehompute be me mbaa keete a dīiti.

Ditanfõtri 25

1. Oniti ba we, a dɔ nke nfou ke dē wenni kaa kōntii nnaati, fō ne ŋa cyēēte kɔbe; a ne bo na kaa fommu ŋmenni kaa yimɔke a yommaa a yi mɔke tiyaati, a yi mɔke a dɔudē, kaa me mmɔ ŋa ba na ketaa ŋamaa. Wee mōnte mutōmmu, wee mɔ, kuhɔuku, okupoku yoo okudɔu, opokóti yoo oɔakóti, ticite dekewe, wee cēnbo mēsemme myeeke be yi dɔ nkó yoo dēmyeēke koo nfēuri.
2. Ti dɔ nke dɔ kēnye tisaponyōti ne tibi kpēi mēsaabi imɔu: opopōpōri kpēia, ipocutebia, ipocēmbia, ba i, i yi dɔ nkensenni.

Ditanfõtri 26

1. Oniti ba we, a dɔ nkentye, ke na kēpete mēcii. Omōū yi dɔ nkeyieeti ke na ketanne o bire dākɔɔri sampɔu. Ibi imu dēmare yi dɔ nke baa ta dekó dākɔɔri. Dākɔɔribe bebebii bēē myeēke mutōmmu dɔ nkēpite tipīiti timōū ndi; bēē ko yēpate kpente kpenke ke dɔ mbēē ta dākɔɔri odyēewe bēmɔu be bo na ketamu ke be cēnke dɔ.

2. Ðakɔɔri ɔo nkeɔwo nɔɔbire itye nke ɔe benke ɔe bo ime kenaa ñoni ti keye oniti ba we, a ɔo nke nkpeni ti mufommu myeeke. Ðakɔɔri ɔo nkeɔɔ ke benitibe kee betɔbe tũmu ke bonkune beyemme kekwa mbetɔbe mesemme, ke iboti imɔũ kutenku yandũ nɔo itɔbe, ke initiboti kutenku yandũ kó ɔitinni ɔidyeeeri dii me ñari ke ɔo kepau nyekpare ke ɔii na ke yepau nke kutenku narke tipiiti timɔũ.

3. Ibi yembe bee ɔoke ɔo nkenye weti weti bebi ɔo nkepete iitye ne i ɔo nkebebi muutõmmũ.

Ðitanfõtri 27

1. Oniti ba we, be ɔo ɔa bantene a ko kuboti kó meborime; a ɔo nkebaa: nte ɔifɔnni, nte ɔikũtri me ndomme. A ɔo mbee ɔaatwo mecii kaa munkee metwo mbetɔbe ke kutenku nnaati keɔimɔũ ɔipete mesaa.

2. Be tũ oniti centine ño ɔo; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tũ mpinne mu o mu nyo nne.

Ðitanfõtri 28

Ðipatri ɔidyeeeri ɔii ntũ ba we, o ɔo nkeyetoo mu ke bɔkebɔke ba mbo kupiku maku; ke memme ɔoke ti ba na kepete mesaa.

Ðitanfõtri 29

1. Oniti ba we, kaa poo ñaboti yoo ɔitinni a bo ɔii myeeke a nye kaa poo ñamaa ndi.

2. Omɔũ yi ɔo nkeɔɔ otɔo o yi ɔo ke bee wee ɔoɔre omɔmmwɔ, keye oniti ne oniti ñme ke ti ɔo nkenvari ke wete keɔe titɔbe.

3. Fõ wee yi ɔo mekɔomme a bo ntũ seiñme kutenku yandũ kó ɔipatri ɔidyeeeri me nye nɔe ndomme.

Ðitanfõtri 30

Ðipatri ɔi myeeke, tinaanti mati yibo ke ndonne ɔihe i mari, ɔitinni mari yoo oniti ɔo o tisenkri, kennau kewãa ñwãa, ke faari faari ke hati bɔkebɔke. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandũ.
